

FARNÍ INFORMÁTOR

SLAVNOST JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE – 20. LISTOPADU 2005

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Kristus, Král vesmíru a dějin byl dříve než všechno ostatní, a všechno má trvání v něm. Vzápomejme jej proto s důvěrou a volejme:

L: PANE, PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ.

- Králi a Pastýři, shromáždí své sádce ze všech koutů světa a veď je po cestách života.
- Spasiteli, obnov a posvět' svůj lid, posilni slabé, shromáždí rozptýlené a nevěřící povolej k jednotě víry.
- Soudče světa, až odevzdáš své království do rukou Otce, přijmi nás do slávy a uděl nám dědictví, které je nám připraveno už od založení světa.
- Dědici lidského pokolení, dej, ať se národy v síle Ducha svatého shromáždí ve tvé Církvi a celá země ať vzdává úctu Tobě, svému Pánu.
- Králi pokoje, shlédni na tuto zem, kterou jsi posvětil svou přítomností a uděl mír a pokoj místu, kdes před Pilátem vyznal: "Já jsem král".
- Prvorozený z těch, kdo se probudí ze spánku smrti, přijmi naše zemřelé do své slávy.

K: Všemohoucí Bože, tys všechno obnovil ve svém Synu. Dej, ať Ti slouží celé tvorstvo a vzdává chválu tvému jménu. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE

1. ČTENÍ – EZ 34,11-12.15-17

Tak praví Hospodin: „Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovci, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase. Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě. Co se pak týká vás, moje stádo – tak praví Pán, Hospodin – budu soudit mezi ovci a ovci, mezi berany a kozly.“

ŽALM 23

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, – dává mi prodlévat na svěžích pastvinách. Vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout. – Občerstvuje mou duši, – vede mě po správných cestách – pro svoje jméno. Prostíráš pro mě stůl – před zraky mých nepřátel, – hlavu mi mažeš olejem, – má číše přetéká. Štěstí a přízeň mě provázejí – po všechny dny mého života, – přebývat smím v Hospodinově domě – na dlouhé, předlouhé časy.

2. ČTENÍ – 1 KOR 15,20-26.28

Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na první místě je Kristus; pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci a až zlomí vládu všech mocných knížat, mocností a sil. On totiž musí kralovat, „dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám“. Jako poslední nepřítel bude pak zničena smrt. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu to všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem. Co se týká času a chvíle (příchodu Páně), není třeba, bratři, abychom vám o tom psali. Víte totiž sami velmi dobře, že onen den Páně přijde jako zloděj v noci. Až budou lidé říkat: „Je pokoj a bezpečí“, tu na ně znenadání přitrhne záhuba jako porodní bolesti na těhotnou ženu. Nebudou moci jim uniknout. Ale vy, bratři, nejste ve tmě, že by vás ten den překvapil jako zloděj. Vy všichni jste přece synové světla a dne, noc ani tma nemá nad vámi právo! Nesmíme se tedy oddávat spánku jako ostatní, ale naopak: zůstaňme bdělí a střízliví.

EVANGELIUM - MT 25,31-46

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.“ Spravedliví mu na to řeknou: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?“ Král jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.“ Potom řekne těm po levici: „Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.“ Tu mu na to řeknou také oni: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?“ On jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.“ A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“

PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ

Život Nejsvětější Trojice

Jako směřuje ranní svítání k východu slunce, tak jsou i dějiny vyvoleného národa očekáváním království Mesiáše. Málokdo mu ovšem rozuměl v pravém smyslu, ale všichni skálopevně věřili, že přijít musí. Nač jinak by byly přísliby, proroctví, touhy a modlitby?

I dnešní lidé, třebaže si to neuvědomují, mají před

očima ideu „království“, obraz skutečnosti, která by odpovídala jejich ideálům. Snaží se jen tak dlouho, dokud věří v možnost něčeho lepšího co teprve má přijít. Idealisté sní o přetvoření celé lidské společnosti, nacionalisté o výsadním postavení svého národa, kapitalisté o peněžní jistotě a moci, skrovní lidé snad jen o skrovném domku a dostatečné penzi. Ale s lepší budoucností počítají všichni, kdo chtějí žít.

Křesťané věří v uskutečnění Božího království, které je duchovní vyplnění touhy po obnovení „království Izraele“. Nemají sice vědět, kdy a jak vyvstane v plném lesku, ale mají být jisti, že přijde, že dokonce už je tu (*Lk 17,21*), že pozvolna roste a klíčí jak hořčičné zrnko (*Mt 13,31*), že jako klas poznenáhlu zvedá těsto světa k budoucímu chlebu (*tamtéž*, 33). Jako se zemědělec modlí za budoucí úrodu, tak se i my modlíme: „Přijď království tvé!“.

I pro nás však má výraz „Boží království“ široký význam. Je v něm mnoho odstínů. Zastavíme se nejdříve u toho, který je nejvyšší a tedy klíčový k pochopení významů dalších. Boží království je především svět Boha samého, život Nejsvětější Trojice. Bůh nezjevuje nic jen proto, aby ukojil naši zvědavost. Zjevil-li nám jako první a nejdůležitější pravdu v křesťanství tajemství Nejsvětější Trojice, pak musí být toto mystérium i prvním základem našeho života.

Dovedeme si je přiblížit jen nepatrnými symboly nebo suchými abstraktními úvahami. Ale i ty stačí k tomu, abychom vycítili hloubku základních důsledků pro život. Věříme ovšem v jediného Boha. K této jednotě patří jednota poznání a jednota chtění. V Bohu je, jak říkají teologové, jen jeden rozum a jedna vůle. Ze zjevení však víme, že tu jsou tři božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý, které naprosto stejně smýšlejí a chtějí. Jeden rozum a jedna vůle je společná těm, kteří jsou rozdílní.

Závratným a tajemným způsobem je tu rozřešen nejtěžší problém lidského soužití: samoty a styku s druhými. Není radno být člověku samému (*Gen 2,18*), osamocenost tíží, ubíjí. Ve styku s druhými nás naopak drtí nejednota, různost názorů, opačné snahy a chtění. A přece vnitřní život Nejsvětější Trojice září jako ideál.

Promítněme jej např. do rodiny. Otec je obrazem Boha Otce. Odráží se i v dětech podobně jako i Syn Boží koná to, co vidí u Otce (srv. *Jan 5,19*). Matka pak je odleskem Ducha svatého, který trojici spojuje jako pouto lásky. Tento odlesk Boží jednoty v různosti

najdeme všude tam, kde se dva nebo tři shodnou v Kristově jménu (srv. *Mt* 18,20). Bez milosti, tj. bez účasti na životě Nejsvětější Trojice, by totiž nebyl uskutečnitelný.

Snad je to i zvláštní povolání současné doby, příkaz dneška: posvětit jednotu všech lidí. Svět se totiž sjednocuje, stává se takřka jediným městem. Nikdo už nemůže zabránit vzájemnému styku, prolínání a mísení národů. Technika a kultura se stává společným majetkem lidstva. Lidé se začínají všichni stejně oblékat, dívají se na stejné filmy, zpívají stejné písně, začínají myslet podle stejných hesel, tvoří se jednotné mínění a mentalita.

A přece prožíváme právě v této rostoucí snaze o jednotu tragické rozpory, které mohou vést ke světové katastrofě. Jednota je velký Boží dar, ale musí to být svatá jednota, odlesk jednoty tří Osob v jednotě Boží. Je to povolání nás křesťanů, abychom snahy o sjednocení světa posvětili, abychom jim dali pravý význam.

Vždyť i z hlediska přirozeného si neví dnešní společnost rady se závažným problémem: jednota a různost. Sjednocovat znamená obyčejně totéž, co uniformovat, potlačit všechnu různost. Různost proto vede skoro vždy k rozpadu jednoty. Docela jinak je tomu v Nejsvětější Trojici. Různost osob je základ a podmínka jejich vzájemných vztahů. Ty pak jsou na poli jednotného bytí a jedné činnosti. V tomto nedostižném ideálu máme klíč k řešení hlavního problému dnešní doby.

Boží lid

Koho míní Písmo, když říká, že byl člověk stvořen k Božímu obrazu? Kdo je ten člověk? Tak se ptá sv. Řehoř Nyský. Přichází pak k závěru, že tu nejde jenom o Adama, prvního člověka, ale spíš o celé lidstvo, celé lidské *pleróma*. To, jako celek, je plnější a dokonalejší odlesk Boží dokonalosti než jen jednotlivec. V mysli Boží při stvoření byl ovšem tento obraz čistá a krásná. Hříchem se pokryl blátem. Očištění, obnova začíná poněkud v nové společnosti vykoupené krví Beránkovou, tj. v církvi. Ona se stává znovu odleskem Boha na zemi, života Nejsvětější Trojice.

Když vznikla první církevní komunita v Jeruzalémě o letnicích, dodává autor *Skutků apoštolů* (4,32) výslovně, že „obec věřících měla jednu mysl a jedno srdce“. Nebylo to ovšem jenom ve smyslu povrchního nadšení, jaké se často vyskytuje v nově založených spolcích. Křesťané přijali víru a dostalo se jim osvícení Duchem svatým, proto se skutečně začali dívat na svět a na jeho problémy okem Božím, shodli se v názorech, měli jednu mysl. Začali také usilovat o jeden společný ideál rozšíření Božího království.

Dodnes je hlavním úkolem církevní autority sjednocovat, spojovat mysl a chtění Božího lidu. K tomu směřují definice koncilů, encykliky a kázání papežů, biskupských sborů, církevních institucí. Církevní právo, jurisdikční moc i duchovní vedení pak mají za úkol usměrňovat naše skutky tak, aby se v jednání církev jevila jedním organickým tělem Kristovým. Když se modlíme za příchod Božího království, myslíme tím i rozkvět a úspěch viditelné církve v celém světě.

Přirovnává se k lodi, k arše Noemově, ve které se zachrání ti, kteří by jinak zahynuli v potopě světa. Nazývá se Božím domem. Ti, kdo v něm bydlí, už nejsou „cizinci a přistěhovalci“, nýbrž spoluobčané ostatních křesťanů a členové Boží rodiny. „Jste jako budova: jejími základy jsou apoštolové a kazatelé mluvící pod vlivem vnuknutí a Kristus Ježíš je hlavní kámen v rohu stavby. On působí, že v této stavbě je všechno spojeno dohromady a že tak z ní vyrůstá svatý chrám v Pánu“ (*Ef* 2,19-21).

Pěkný souhrn všeho toho, co věříme o církvi, jejím poslání a důležitosti, je obsažen ve věroučné konstituci II. vatikánského koncilu. Čteme tam například tato slova (*Lumen gentium*, *O církvi*, č. 13: „Všichni lidé jsou povoláni do nového Božího lidu. Proto tento

lid, i když zůstává týž a jediný, má se rozšířit do celého světa a každé doby, aby se naplnil úmysl Boha, který na začátku stvořil jednu lidskou přirozenost a ustanovil, aby se jeho rozptýlení synové shromáždili v jedno“ (srv. *Jan* 11,52).

Milovat církev znamená tedy milovat své dokonalé „já“, ve vztahu ke všem ostatním lidem. Pracovat pro církev znamená zachraňovat všechny velké hodnoty lidstva, jeho kulturu, jeho dějiny, usměrnit je k Bohu. jinak by nenávratně zhynuly ve vlnách přeměn a zmatků. Církev jsem „já“ spolu s ostatními a ostatní se mnou, „my“ spolu s Otcem, Synem a Duchem svatým.

Království pravdy

celkem žádné z křesťanských vyznání nepochybuje o tom, že Božím královstvím, předpovězeným ve Starém zákoně, je církev. Přesto je však velmi mnoho rozdílů v tom, jak se církev chápe. Katolickému pojetí někdy vytykají příliš mnoho juridizmu a vnějškovosti, jakoby se zapomínalo na to, že pravá církev má být sjednocení v „duchu a pravdě“ (srv. *Jan* 4,23).

Své pojetí církve ovšem hájíme. Její vnější, společenský a právní ráz patří k samé její podstatě. Vyplývá z jejího svátostného charakteru. U všech svátostí se nám udílí vnitřní milost skrze vnější znamení: umytí od hříchu skrze vodu, nasycení duše skrze chléb a víno. Tak i v církvi se uskutečňuje vnitřní jednota skrze vnější lidskou organizaci.

U svátostí se však nesmí ulpívat na vnějším znamení. Užíváme je jen jako prostředek k dosažení toho, co je hlavní, tj. vnitřní skutečnosti. I v církvi slouží viditelná hierarchická organizace k tomu, aby se rozvíjelo v duších království pravdy, lásky, života Božího v srdci člověka.

„Přijď království tvé!“ Zač se tu modlíme? ptá se Origenes. „Boží království je v nás (*Lk* 17,21), je v našich ústech i v srdci. Tedy ten, kdo se modlí, aby Boží království nemeškalo a přišlo, modlí se za to, aby se utvrdilo, rozšířilo a nás zcela proniklo. Boží království v nás nebude úplné, dokud v nás nebude dokonalá moudrost a s ní všechny ctnosti“. Modlíme se tedy za pokrok v poznání Boha, „jehož znát znamená žít“, jak praví jedna z mešních modliteb. Modlíme se za překonání omylů, bludů, neznalosti. Modlíme se však také za růst ve všech ctnostech: ve víře, naději, v lásce, v pravdě, „ve vši spravedlnosti“ (máme-li užít slov Písma).

Mešní preface svátku Krista Krále nazývá jeho panství „věčné a všeobecné království, království pravdy a života, svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a pokoje“.

Růst v těchto ctnostech probíhá v nitru člověka a zdálo by se tedy, že je jen čímsi subjektivním, osobním. Přesto však je to opravdový růst Božího království na zemi. Origenes to dokazuje jednoduchou úvahou. Co jsou ctnosti? je to Kristus, protože on je pravda, láska, spravedlnost. Máme-li v sobě pravdu, lásku, máme v sobě Krista. Uskutečňujeme jeho příchod do světa skrze nás, tedy Boží království.

Svatý Augustin říká o Bohorodičce, že počala Krista nejdříve v mysli a pak teprve v těle. Od prvopočátku jejího života Bůh přebýval v jejím srdci. proto dostala v uskutečnění Božího příchodu na zemi místo docela zvláštní. Po jejím příkladu mají všichni ti, kteří nosí Krista v nitru, zvláštní poslání v Božím království.

„Protože Ježíšova Matka je už se svým tělem i duší oslavena v nebi, je obrazem a počátkem církve, která se dovrší v budoucím věku, a zde na zemi nám září – až do doby, kdy nastane den Páně (srv. *2Petr* 3,10) – jako znamení jisté naděje a útěchy pro Boží lid při jeho putování“ (II. vat. koncil, *O církvi*, č. 68).

Eschatologický ráz křesťanství

V době reformace se často vytýkalo katolíkům, že budují Boží království zevnější, plné ceremonií, vnějších zákonů, zřízení, světské moci. Pravoslavní teologové nové doby vznesli podobnou námitku, ale z jiného hlediska: církev se prý stará příliš o tento svět a jeho nápravu. Právě Boží království se nebuduje nyní, v tomto čase, ale očekává se, až přijde poslední den. Mluví se proto o tzv. eschatologickém rysu východní církve.

V apologetické teologii se na tyto námitky odpovídá nejprve tím, že úplně přiznáme jejich oprávněnost. Boží království je na prvním místě vnitřní: „Království Boží nepřichází tak, že by se dalo pozorovat. Ani se nedá říci: 'Hleďte tady je!', nebo 'Tam je!'. neboť Boží království je mezi vámi“ (*Lk 17,20-21*). Nic ovšem nepřekáží tomu, aby se vnitřní smýšlení srdce neprojevovalo navenek. Církev je také viditelná společnost. Má proto svou organizaci, zákony, hlavu, údy, je „vyvýšeným znamením mezi národy“.

Stejně je pravdivé, že toto znamení se zaskví v plné slávě až na konci dějin, kdy bude „nové nebe a nová země“ (*Zj 21,1*), až se uskuteční slavný návrat mesiáše na zemi, aby „obnovil jeruzalémské království“ (srv. *Skt 1,6*). Eschatologické Boží království je proto ideálem budoucího věku. To však nebrání, aby tento ideál nerostl a nepřipravoval se v čase. Přirovnává-li Písmo poslední den ke žnám (*Mt 13,39*), předpokládá, že zaseté obilí pomalu roste a dozrává. Církev tedy roste a zdokonaluje se i v čase, už nyní, den ze dne se snaží o to, aby byla dokonalejším obrazem budoucího nebeského království.

Tento eschatologický ideál se však jeví v dějinách spásy zpočátku jenom ve skrovných náznacích. velmi jednoduše. je to přání lidu mít „krále“, tj. někoho prvního, který by sjednotil dvanáct izraelských kmenů v ucelený stát; který by velel vojsku a řídil pospolitý život. Všechna okolní města a národy měly „krále“, jenom židé ho neměli (*Sdc 17,6*). Velmi je to mrzelo. Měli pocit politické méněcennosti a necítily se dost bezpeční. Bůh se však zřízení království bránil. Nakonec se však zdá, jakoby Jahve ustoupil nátlaku veřejného mínění, požadavkům masy. Dovolil, aby prorok Samuel pomazal Saula na krále (*ISam 10,1*), ale dával i potom všemožně najevo, že pravým králem lidu je on sám. Saul, David, Šalomoun spravují lid jen jeho jménem, jako zástupci, náměstci Boží.

Ve Starém zákoně jsou periody, kdy se tento ideál vtěluje do dějinné skutečnosti: nastává pak doba blažené theokracie. Ale díváme-li se na dějiny davidovské dynastie a dalších králů jako na celek, vidíme, že velká většina vládců neodpovídala Božímu plánu, naopak se žalostně od něj odkláněla. To pak probouzelo stálou a živelnou touhu po Božím království dokonalém, až přijde onen pravý potomek rodu Davidova a obnoví Boží království v plném lesku.

Starý zákon je obrazem Nového. Církev má být Boží lid. Bůh má mít ve všem první a vedoucí místo. Církev zavedla svátek Krista Krále. K uskutečnění toho ideálu by se některým křesťanům líbil stav, který by ve Starém zákoně odpovídal době soudců. nebyla tu žádná jiná autorita než Písmo a pak osobní vlastnosti toho, koho ovane Boží Duch, příležitostného proroka.

Středověký katolicismus – dalo by se říct – se inspiroval dobou Davida, Šalomouna. Papež, Boží náměstek, nosil trojí korunu, tiáru. Mnohým se pak zdálo docela přirozené, že by měl být „králem králů“. Stejný ideál měl v podstatě před očima i východní césaropapizmus, jenže soustředěný v jiné osobě.

Dnes jsme si navykli mluvit o dvojí kompetenci: ve věcech čistě duchovních, která patří církvi, a ve věcech světských, která patří státu. Toto rozdělení pravomoci má mnoho praktických výhod, i když je po pravdě jenom přibližné. Co může být v životě čistě

duchovního nebo čistě světského? Proto je stále jakýsi mírumilovný nebo bouřlivý spor mezi státem a církví, jako býval ve Starém zákoně mezi proroky a králi.

V duchu všichni toužíme po jednotné, nerozdělené společnosti, kde by se duchovní a světské navzájem prolínalo. Přesto však víme, že svět se víc a víc sekularizuje. Zdá se tedy, že žijeme a stále víc budeme žít v jakémisi neřešitelném rozporu. Pracujeme, usilujeme o pokřesťanštění světa a stále toho ideálu nedosahujeme. Dokonce ani nemyslíme, že bychom ho mohli plně dosáhnout v „tomto“ věku. Očekáváme tedy svět budoucí, Boží království na konci dějin. Zatím se v dějinách církve střídají doby vnějšího rozmachu, prosperity, a doby útisku, pronásledování. Víme, že obojí mají svou funkci, své výhody i nevýhody. Vždycky však jsou jen prozatímním stavem, přechodem k něčemu dalšímu, vyjádřenému posledními slovy Písma: „Maranatha, přijď Pane Ježíši“ (Zj 22,20).

Proto patří ke křesťanství – a to jako jeden ze základních kamenů stavby – také ctnost naděje. I ona je prvek sjednocení. Víra působí, že jsme jedno v myšlení, v pravdě. Láska sjednocuje vůli, abychom totéž chtěli a totéž milovali. Naděje pak sjednocuje v toku dějin lidstvo, rozptýlené v čase.

Kolik nedokonalostí, nesprávností, chyb se stalo v dějinách lidstva i v osobních dějinách každého z nás! Zdá se, jakoby minulost nebyla nic, než snůška poblouznění, něčím, čeho se máme nejdříve zbavit, co se musí odhodit, co musí ustoupit pravému ideálu budoucnosti. Tím bychom ovšem zavrhlí větší část sebe samých, života svého i žití lidstva.

Bůh se však dívá na běh světa docela jinak. Poslal svého Syna na svět, ne aby Starý zákon zrušil, zavrhl, ale aby naplnil a dokončil dílo spásy, které pomalu od věků roste. Takový bude i jeho druhý příchod ve slávě, na konci věků. „Naplní“ (srv. Mt 5,17), dokončí a zdokonalí všechno to, oč doposud usilujeme s tak malým úspěchem. potom bude mít věčný smysl i to, co se nám dnes zdá nicotné, pomíjející, marné.

Mít naději znamená dívat se na minulé i přítomné „pod zorným úhlem věčnosti“ (*sub specie aeternitatis*). Je to vlitá „božská“ P ctnost. Jen milost nám může propůjčit tento nadčasový věčný obzor, vidění kosmické celistvosti.

Spása duše

Poslední uskutečnění lidského života je „kosmické“. Objeví se nové nebe a nová země“ (Zj 21,1). je však i individuální, pro každého jednotlivce, který touží „spasit duši“. Vždyť „co prospěje člověku, když získá celý svět, ale svou duši ztratí?“ (Mt 16,26). „Jediný cíl asketického života“, čteme v úvodu k mnišským *Pravidlům* sv. Bazila, je „spasit duši“.

Obvyklá otázka, s níž přicházel kandidát mnišského života, aby se dal v egyptské poušti do učení k duchovnímu otci zněla: „Otče, nauč mě, jak spasit duši!“ Výraz „duše“ chápeme dnes vlivem filozofických pojmů v zúženém smyslu. Je to životní princip, odlišný od těla. Máme proto dojem, jako by při spáse duše na těle vůbec nezáleželo. Kdyby se to vzalo příliš důsledně, snadno bychom došli k nesprávným dualistickým závěrům. V Písmu se mluví o duši jako o životním principu všeobecně. Spasit duši znamená prostě totéž, co zachránit život. Pravý život však je jen v Bohu a s Bohem. V této souvislosti dobře rozumíme hříčce slov, kterou čteme u sv. Matouše: „Nebot', kdo by si chtěl duši zachránit, ztratí ji, kdo ji však ztratí pro mne, najde ji“ (Mt 16,25).

Křesťan totiž zachraňuje svůj život zvláštním tajemným způsobem – skrze tajemství kříže. V oběti ztratit znamená získat, proměnit to, co je časné, ve věčné. Právem tedy ztotožňujeme oba pojmy: spása duše a věčný život. Je-li časný život pozemský, věčný je nebeský. Proto se lidově mluví o naději, že „přijdeme do nebe“.

Líčení nebeské slávy a radosti bývala u středověkých a barokních kazatelů barvitá a výrazná. Přesto však bude lépe, když se přidržíme textu Písma: „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, jakou radost připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1Kor 2,9). Líčení o andělech, zpěvech, o hostině apod. mají jenom smysl symbolický. Dnešní doba nemá ráda, aby se symboly příliš rozváděly. Modernímu umění stačí pouhý náznak, zato však hledá črty nejpodstatnější. Jako nás neděsí Dantovy pekelné příšery, tak nás už snad neuchvátí představa Beatrice, provázející básníka na cestě do rajských oblastí. Ale stesk po „ztraceném ráji“ je dodnes dominantou poezie, umění, všeho úsilí po lepším světě. U každého jednotlivce se projevuje jako základní touha po štěstí, které nepřestává, které je věčné a úplné.

Svým způsobem ji vyjádřil B. Nietzsche ve své *Půlnoční písni*. Už sám titul je symbolický. Půlnoc je okamžik, kdy jeden den přechází v druhý. To, co je dnes, stává se včerejškem a zítřek přítomností. Odbíjejí hodiny: první, druhá, třetí. Je jich dvanáct. Čas se naplnil. Měl by být tedy konec všeho. Co o tom může vědět člověk, který nevěří v nic, který se chlubí, že „zabil Boha“. Měl by být tedy důsledný a říct, že všechno končí a že už není nic. A přece to nemůže vyslovit. Jaký má důvod proto, aby řekl, že po smrti něco je nebo není? Pokud by neuznal důvody objektivní (zjevení, duchovost duše), zbyly by mu jenom důvody subjektivní, osobní. V nás samotných je něco, co chce umřít, a něco, co chce žít. Nietzsche to vyjadřuje těmito slovy: „Žal mluví: zahyň! Štěstí však chce věčnost, bezměrnou věčnost.“ jako básník vyslovil všeobecnou lidskou zkušenost. Každý, kdo trpí, se nemůže dočkat, kdy bolest přestane. Štěstí a spokojenost se zatemní už pouhou myšlenkou na to, že by mohlo přestat.

Ani hodnoty, kterým říkáme opravdové, nemohou být časné, zvláště ne láska. Německé přísloví říká: „Láska, která mohla přestat nebyla láskou“. jako tedy cítíme potřebu štěstí, pravdy, dobra, lásky, tak také v sobě nosíme požadavek věčnosti.

Touha poznat všecku pravdu a dosáhnout dokonalého, úplného dobra je tak silná a tak zřejmá, že nikdo rozumný nepochybuje o nesmrtelnosti duše. Vždyť jinak by se ve spořádaném a účelném světě vyskytlo něco naprosto nelogického, tj. člověk. Byl by to tvor, který pracuje, bije se, lopotí pro něco, čeho nedosáhne. Nesmrtelnost duše, jak řekl Kant, je požadavkem od kterého se nemůže ustoupit, máme-li žít mravně, lidsky.

Křesťanství nám potvrdilo a zaručilo oprávněnost tohoto požadavku. V tomto jasnějším světle se však i ostřeji rýsují stíny: nelogičnost života, který na spásu duše nehledí. Stále a stále se křesťanští kazatelé musejí vracet k osvědčenému tématu: „Jednu jenom duši máš a tak málo o ni dbáš. Pomni, jestli duši ztratíš, vše ztraceno máš.“

Společenství svatých (svatých obcování)

Tomističtí teologové snad upadli v nebezpečí jednostrannosti tím, že úplně ztotožnili věčnou blaženost s pojmem vidění Boha, *visio beatifica*. Jisté je, že ten, kdo vidí Boha, vidí a prožívá všechno, co je pravdivé, dobré a krásné. Rozhodně by však nebylo správné přirovnání jako by člověk seděl v kině a před jeho očima běžel film dějin světů a vši skutečnosti lidské i božské, jejíhož pohledu se nemůže nasytit. I ve středověku vznikl proto druhý směr, tzv. augustiniánský, který kladl větší důraz na lásku než na „vidění“.

Podle ruského teologa minulého XIX. století, Chomjakova, je nejúplnějším pojmem nebeské blaženosti a Božího království výraz Kréda: „společenství (obcování) svatých“ (*communio sanctorum*). Do záhuby jde každý sám, do nebeského království se může jít jen se všemi ostatními. Toto pojetí skutečně dobře osvětluje význam modlitby: „Přijď království tvé!“ Království totiž vznikají k tomu, aby sjednocovala lidi v jeden celek. Člověk není tvor samotářský, jak říká sv. Bazil, ale cítí nutně potřebu žít s ostatními.

Řekové říkali, že svět je proto krásný, že je jednotný. spojený, kosmos. Proto mu někteří připisovali i duši. A přece jednota viditelného světa je omezená. Jedna hmota totiž vytlačuje z místa druhou, odpuzují se. Duševním a duchovním spojením se naopak postavení jednotlivce posiluje. Dát někomu peníz znamená z hlediska hmotného ochudit sebe. Přidáním myšlenky duševně nic neztratím, sdílením lásky se sám stávám bohatším.

Proto člověk touží svěřovat se, rozumět druhým, číst jejich myšlenky, aby se mohl na druhého spolehnout. Lidská spojení vznikají a rostou z této potřeby: přátelství, rodina, spolky, kláštery, církevní organizace. Ve všech těchto spojeních se však dožijeme nakonec zklamání, i v církvi, pokud je zde na zemi. Zklamání však není a nemá být pohoršení. Slouží nám jako napomenutí, abychom nebrali obraz za skutečnost. Všechno pomíjející je jen symbolem věčného.

V byzantském pojetí byl obrazem nebeského království chrám a jeho stavba. V klenbě nad oltářem je obraz Krista pantokratora, Vládce nebe a země, jehož oko ovládá celý prostor. Oltářní prostor, znamenající nebe, je oddělen od chrámové lodi stěnou, zvanou ikonostazí. Tato stěna však není neproniknutelná. Trojí dveře se otvírají, závěs se odhaluje, střední „královskou branou“ pak vychází při liturgii kněz nesoucí „Krále slávy“, ať už v obětních darech či v evangeliu nebo ve formě požehnání. Chrám, symbol oslaveného světa, je „přebýváním Boha mezi lidmi“ (srv. Zj 21,3). Ale sama stěna není zeď z mrtvých kamenů. tvoří ji obrazy andělů a svatých. Stojí tu jakoby před Božím trůnem, nikoli aby zabraňovali, nýbrž aby usnadňovali vstup do jedné Boží rodiny.

Společenství (obcování) svatých je vrcholné naplnění lidské kultury. Po čem jiném touží básník než aby své nitro vyjádřil navenek, ve slovech, která by se stala mostem mezi jeho duší a dušemi jiných, kteří jej chápou. Michelangelova socha není jen studený kámen. Zvěčňuje se tu budoucím věkům umělcova bolest i radost. I vědci obětovali často svůj život proto, aby se rozšířil společný pohled pravdy, poznání, pokroku v dobrém. Kolik těch snah je nadarmo, jak v krátké době zanikají a ztrácejí význam i díla génů. Všechny tyto snahy však dojdou svého cíle v intenzivním styku věčného společenství.

Společenství svatých je také obnovením toho, z čeho jsme vyšli – přirozených vztahů v rodině, v přátelství, ve společnosti. Rodinné vztahy jsou uměleckým odleskem lásky Boží. K. J. Erben prý říkával, že největším divem přírody je mateřská láska. Proto jí ve svých básních postavil krásný pomník. Smrt, nástroj satanův, ovšem nelítostně hubí právě tato přirozená pouta. Obcování svatých je obnovuje. Prostá víra to vyjadřuje nápisem na hrobě: „Na shledanou!“ Bude to shledání se všemi, s nimiž nás život spojil, i se všemi, s nimiž nás rozdělil. Bude to shledání v náruči Otce, v jedné velké rodině dětí Božích.

REGNO, CHE SOLO AMORE E LUCE HA PER CONFINE“

/homílie J.E. mons. Giovanni Coppy, Apoštolského nuncia a čestného občana Drysic,
pronesená o slavnosti Všech svatých v bazilice sv. Petra v Římě/

Dnes slavíme velký svátek nebeské Církve. Slavíme jej s radostí, protože je svátkem těch, kdo už završili své pozemské putování, svátkem těch, kteří – jak jsme slyšeli v evangeliu – doslova žili blahoslavenství, pronesená Kristem. V úchvatné liturgii tohoto dne Církve před našima očima dokořán otvírá nezměrnost ráje, onoho **království**, jak praví Dante, „**jemuž láska jen a světlo jsou hranicí**“ (Ráj,

XXVIII., 54); království, které – jak říká Apokalypsa v 1. čtení – zahrnuje nejen kmeny synů Izraele, ale tisíce které by nikdo nespočítal poznamenaných pečeti TAU, totiž kříže, svatých z kalendáře i všech, kdo jsou nazváni Božími dětmi, a jimi skutečně jsou, jak jsme slyšeli od apoštola Jana ve 2. čtení. Svátek občanů ráje, pocházejících ze všech koutů světa, „ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků“, i těch, kteří aniž by to věděli, žili podle Kristova evangelia, všech vykoupených jeho Krví.

Slavnost má pradávnné kořeny: začala se slavit v VII. století v Sýrii, ale brzy dospěla na Západ, nejprve na keltská území Franků a Germánů a potom do Říma, kde 13. května 609 papež Bonifác IV. zasvětil Pantheon Panně Marii a všem mučedníkům, když mu dal titul *Sancta Maria ad martyres*. V průběhu staletí už svátek nezahrnoval jen mučedníky, ale jak opěvují hymny Liturgie hodin, také anděly, patriarchy, proroky, apoštoly, evangelisty, vyznavače, panny, mnichy pouště, spolu s Janem Křtitelem a sv. Petrem, kteří jsou korunou panny Marie, Královny všech svatých. Tento nespočetný zástup mužů a žen je nám blízko svou přímlovou, pomocí i příkladem. Milujeme je a v tento den je prosíme, neboť vidíme, že do jejich jasu jsou pohrouženi i naši drazí zemřelí, které si připomeneme zítra, spojení v tajemství společenství svatých. Dnešní slavnost je tedy zdrojem nadpřirozené naděje a jistoty.

Žijeme však v době agnosticizmu, pro níž myslet na svaté v ráji není ničím jiným než útekem z přítomnosti. Jde o rozšířené mínění, statistiky podávají zoufalá data o počtu těch, kdo věří ve věčnost: ale bude to všechno pravda?, říká se existuje nějaký život po smrti? Odtud je už jen krůček k otázce: „K čemu svatí?“ Drazí, na to je třeba reagovat a víra nám poskytuje odpovědi.

Říkáme především, že svatí jsou aktuální. II. vatikánský koncil v konstituci *Lumen Gentium*, o Církvi, mluví o „všeobecném povolání ke svatosti“. Znamená to, že my všichni, mužové i ženy naší doby, jsme povoláni stát se svatými. Svatost tedy není pro koncil prošlým zbožím, nýbrž živou skutečností, kterou si musíme osvojit. Stát se svatými neznamena nic jiného než žít podle křestních závazků. Křesťané – říká koncil – „musí

s Boží pomocí žít, uchovávat a zdokonalovat svatost. Je proto zřejmé, že všichni věřící, jakéhokoli stavu či stupně, jsou povoláni k plnosti křesťanského života a k dokonalé lásce... Proto se velkodušně věnují Boží slávě a službě bližnímu“ (LG, 40). Tato slova zdůrazňují, že svatost je možná a nezbytná i dnes.

Důvody této aktuálnosti jsou dva. Především svědectví lásky. Svatost zpřítomňuje ve světě lásku k Bohu a k bližnímu, prožívanou do písmene. Když v neděli 23. října, prohlašoval papež Benedikt pětici nových svatých, řekl: „Svatý je ten, kdo byl natolik uchvácen Boží krásou a jeho dokonalou pravdou, že je jimi postupně přetvořen. Pro tuto krásu a pravdu je s to zřít se všeho, i sebe sama. Stačí mu Boží láska, kterou zakouší v pokorné a nezaujaté službě bližnímu, zvláště pak těm, kdo mu to nemají jak vrátit“ (L'O.R., 24.X.2005). Svatí se zcela obětovali, mnohdy i za cenu života, dobrou bratří. Jak vyprahlý, studený a sobecký by byl svět bez světců! Kolik iniciativ lásky a prozíravosti pro ty, kdo jsou bez přístřeší, nemocní, opomíjení rozkvetlo po staletí přičiněním světců, kteří svou „fantazií lásky“ obohatili nejen Církev, ale – jak říká II. vatikánský koncil – „i v pozemské společnosti prosadili lidštější způsob života“ (LG, tamtéž)! Tím nejdůraznějším způsobem vyvrátili, že náboženství je opiem lidí. Právě zcela naopak, i přesto, že svatí prožívali nostalgii po nebi, přispěli jako nikdo jiný k budování civilizace lásky. Svatí nejsou neužiteční, protože pokud by tomu tak bylo, byla by neužitečnou láska.

Druhým důvodem je, že svatí jsou ve světě věrným obrazem Krista. Vtělením se stal Kristus jedním z nás. A svatí jsou jakoby prodloužením jeho vtělení, jak říkávala blahoslavená Alžběta od Trojice. Zpřítomnili Krista v celé hrozivé vřavě lidského utrpení. Dnešní liturgie nám představila blahoslavenství nejen proto, aby nám řekla, že svatí je prožívali dokonalým způsobem, nýbrž abychom pochopili tato jsou portrétem samotného Ježíše. On byl pravým chudým v duchu, protože žil jen pro Otce, v naprosté závislosti an Něm. Je-li plačící ten, kdo trpí, protože Bůh není dostatečně milován, potom skutečným plačícím byl On, který v Getsemanech prožíval smrtelnou úzkost a vystoupil na kříž, aby Bohu nabídl tu největší lásku. On byl pravým tichým, vždyť se sám označil za „tichého a pokorného srdcem“ (Mt 11,29). Byl prvním, kdo hladověl a žíznil po spravedlnosti, protože bez pohodlí a omezení naplňoval vůli Boha, který je nejvyšší svatý. On byl jediným milosrdným, jenž přišel na svět aby učil tak bezcitné lidi milosrdenství a odpuštění. On – čistého srdce – aniž by se poskrvnil, stal se hříchem, aby se člověk mohl očistit a vidět Boha. On byl skutečným činitelem pokoje, takže byl nazván „naším pokojem“. on, pronásledovaný – protože jím jeho současníci pohrdli – zachránil lidi skrze utrpení a kříž. Toto poslední blahoslavenství zmiňuje Boris Pasternak v *Doktoru Živago*: indifferenční Lara slyší náhodou v kostele diakona, jak cituje: „záviděníhodný je úděl poslapaných; mají o sobě co vyprávět. Mají všechno před sebou. Tak smýšlel Kristus“. Světci uskutečňují Kristův záměr, neboť jej ve všem napodobují a v průběhu staletí dávají v různých formách poznávat kým On je, jaké je jeho evangelium a co žádá po svých učednících. Svatí nejsou neužiteční, neboť pokud by tomu tak bylo, neměl by už Kristus co světu říct.

Bratři a sestry, děkujeme Pánu, že nám kromě jiných darů dal přítomnost svatých. Oni jsou naším světlem, našimi vzory, našimi ochránci. Důvěřujme jim. Prosme o jejich pomoc v těžkostech a pokušeních. A především, napodobujme je, a jako oni i my se dejme každý ve svém stavu na konání dobra bez úlev a pohodlí. A dostane-li se nám v tomto úsilí nepochopení či strádání, blaze nám, když se tak stejně jako oni můžeme alespoň trochu připodobnit Kristu.

Ať skutečně, jak jsme se modlili, nám Pán - pro společnou přímluvu tolika našich bratří v ráji - udělí hojnost svého milosrdenství. Amen.

„LA BELEZZA DELLA FESTA: LASCIARCI PENETRARE DALLA SANTITÀ PROPRIA DI GESÙ“

/homílie J.E. mons. Giovanni Coppy, Apoštolského nuncia a čestného občana Drysic,
pronesená o II. nešporách slavnosti Všetech svatých v bazilice sv. Petra v Římě/

Dnešní slavnost Všetech svatých klade do úzkého vztahu Kristovu svatost, kterou On má v plnosti, s tou, na níž máme podíl my všichni, jeho údy. Skutečnost, že svatí existují, že už požívají věčného vlastnění nebe a jsou oslavováni Církví, závisí právě na faktu, že Kristus sám je svatostí, k níž volá všechny vykoupené.

Dnešní svátek nám dopřává zamyslet se nad hluboce teologickou pravdou, plnou útěchy: totiž nad zdrojem milosti, který náleží Božímu Synu, jenž se stal člověkem; a který celá dávná i moderní teologie nazývá *gratia capitis*, milostí hlavy, kterou Duch Svatý a Posvětitel naplnil lidství Božího Slova, když se vtělil v lůno blahoslavené Panny Marie; milostí, která se vylévá na všechny lidi všech časů. i my jsme do ní byli ponořeni a žijeme z ní. Vtělení Slova, - jež italský středověk, zvláště pak florentský, slavil jako ústřední okamžik lidských dějin, takže i začátek občanského roku počítal od 25. března, - tuto milost vylévá jako věčná fontána do všech koutů světa, do duší lidí, do jejich životů, byť poznamenaných tolikerými útrapami. Na tuto milost, vycházející z Krista, odpověděli svatí. Z ní žili. Ona se musí stát činnou i v nás.

Právě to úchvatně vystihl svatý Bernard v jedné ze svých promluv, kterou přináší Liturgie četby této slavnosti: „Když slavíme připomínku svatých, představuje se nám Ten, který je naší hlavou, korunovanou nikoli slávou, ale trním za naše hříchy. Měli bychom se stydět, pokud bychom chtěli být zhýčkanými údy pod hlavou rozbodanou trním... Nadejde chvíle, kdy přijde Kristus, a poznáme, že i my jsme mrtví, a že náš život je skrytý v něm. Tehdy se objeví oslavená Hlava a s ní zazáří i oslavené údy“.

Krása dnešního svátku spočívá právě v tom: **nechat se proniknout svatostí, která je vlastní Ježíši**, tak jak to v každodenním hrdinství činili svatí nebes; ti, které oslavila Církve, ale i ti, mnohem početnější, kdo žili ve světě s pokorou a silou jako „druzí Kristové“. Jistě, vyžaduje to stále úsilí křesťanské askeze, jak nám to před chvílí řekl svatý Pavel: „Jsem chrámem živého Boha. Očist'me se od všech poskvrn těla i ducha, a tak v bázni Boží pokračujme ve svatosti“ (1Kor 6,16; 7,1).

Panna Maria, jejíž pocity vděčnosti Bohu si osvojujeme, když zpíváme Magnificat, i apoštol Petr, k jehož hrobu se zakrátko odebereme, se všemi svatými nebes, jsou nám oporou v našem každodenním boji, abychom měli stále intenzivnější účast na milosti naší Hlavy, Krista.

VE VESMÍRU JE PLÁN

/P. Josef Kolář, S.I.

někdejší ředitel české sekce Rádia Vatikán/

Nevěřil jsem svým očím, když jsem zahlédl palcový titulek v italském deníku „La Repubblica“ (13.11): **Ve vesmíru je plán** – a v podtitulu: *Schönborn: Darwin se mýlí, Bůh řídí to, co stvořil*. Vůbec jsem se nedivil, když se v časopise „Ekonom“ (10.11.) objevil titulek: „Osvícenství před soudem“ s vysvětlujícím dodatkem: Helga Nowotny ze Švýcarska o nebezpečí rostoucího vlivu náboženství. Článek v pravém marxistickém stylu. To italští antiklerikálové, liberálové a zednáři z La Repubblica jsou objektivnější. „Popírat plán „design“ ve vesmíru by bylo zřeknutí se rozumu“. Kardinál teolog Christoph Schönborn z Vídně zasáhl do debaty, jež vzplála mezi kreacionisty a evolucionisty. Je tak přesvědčen o důležitosti tohoto tématu, že od října mu věnuje každý měsíc jedno kázání ve vídeňském dómu sv. Štěpána.

Pane kardinále, je tak důležité hovořit o Darwinovi? ptal se ho Marco Politi.

Je to rozhodující, protože na problému stvoření závisí tolik jiných otázek i v oblasti lidského soužití. Je člověk produktem náhody nebo byl chtěn? Je svět produktem náhody nebo je za úchvatným zrozením a vznikáním evoluce tohoto světa nějaký smysl, nějaký plán? Nebo, jak prohlásil biolog a nositel Nobelovy ceny Jacques Monod, jsme osamocení cigáni na okraji vesmíru?

Vy tvrdíte, že je evoluce slučitelná s křesťanskou vírou, ale mluvíte o mezích.

Pokroky vědy jsou jednou z nejúchvatnějších kapitol dějin naší doby. Jejich nesmírných úspěchů bylo dosaženo skrze metodické omezení. Vědci se striktně a zcela vědomě omezili na to, co se mohlo měřit a počítat. Avšak každé omezení zahrnuje také hranice a proto tedy „zůstatky mimo“ všechny otázky týkající se toho, proč něco existuje, odkud pocházíme a kam jdeme“.

A tedy?

Kdyby vědci tvrdili, že to, co objevili, vyčerpává celou skutečnost, překročili by meze (limity). A tedy se musí namítat nejen z důvodů víry, nýbrž z důvodů rozumu: „Toto je příliš málo“. Lidská inteligence jde za to, co se dá měřit, vážit a vypočítat. Dospívá také k velkým metafyzickým otázkám, táže se po smyslu.

Jaký je váš závěr?

Rozum je schopen rozpoznat ve vesmíru řád, smysl, souvislosti, nebo jak jsem napsal v New York Times, nějaký „Design“.

Koneckonců i Darwin uznával Boha.

Darwin ve druhém vydání své knihy „Původ druhů“, mistrovského díla, které patří k velkým textům světové literatury, přidává závěrečnou větu, v níž definuje „velkolepý“ fakt, že Stvořitel „inspiroval zárodek všeho života do několika málo forem nebo do jediné formy, z níž se vyvinula rozmanitost procesem evoluce. Tento pohled na Stvořitele nazýváme z hlediska teologie i filozofie „deismus“. Uznává totiž nějaké místo Stvořiteli, ale pouze na počátku. Potom jakoby takřka nechal probíhat své stvoření v plné nezávislosti na vlastních zákonech, aniž by zasahoval.

To je postoj kardinála Schönborna?

Víra ve stvoření, říká Tomáš Akvinský, znamená také vždycky věřit, že Stvořitel nejen stvořil, nýbrž podporuje, udržuje a vede stvoření k jeho cíli. Kdo tvrdí, že Bůh neřídí vesmír, popírá také, že existuje Stvořitel.

Stvořitel zasahuje do každého přechodu či procesu?

Myslím, že již Darwin měl potíže s vysvětlením jistých přechodů či procesů v evoluci, zvláště u oněch z nižších forem k vyšším, na různých stupních vývoje až k objevení člověka. Deistická představa byla, že Bůh stvoří něco na počátku a pak příležitostně opravuje prvky jednotlivými zásahy. V Darwinově názoru je zbytečné se uchýlovat k těmto zákrokům, protože je tu mechanismus evoluce a to představuje jeden z cílů jeho teorie.

Pro kreacionisty je Bůh jakýsi hodinář, který spravuje hodiny.

Jistě ne. Avšak je třeba zdůraznit základní aspekt: Stvořitel není vnější, není mimo své stvoření, nezasahuje jako nějaký mechanik, který opravuje auto nebo hodinář, jenž spravuje hodinky, ba ani jako nějaký lékař, který dává do pořádku nějaký tělesný orgán. Stvořitel, jak píše sv. Augustin, je „*Superior summo meo, interior intimo meo*“. To znamená, je velkým Transcendentním (vše přesahujícím) a zcela Imanentním (ve všem přítomen). Všechno, co je, může existovat jen proto, že je neseno, podpíráno, posilováno absolutním Bytím.

Kdo to může dokázat?

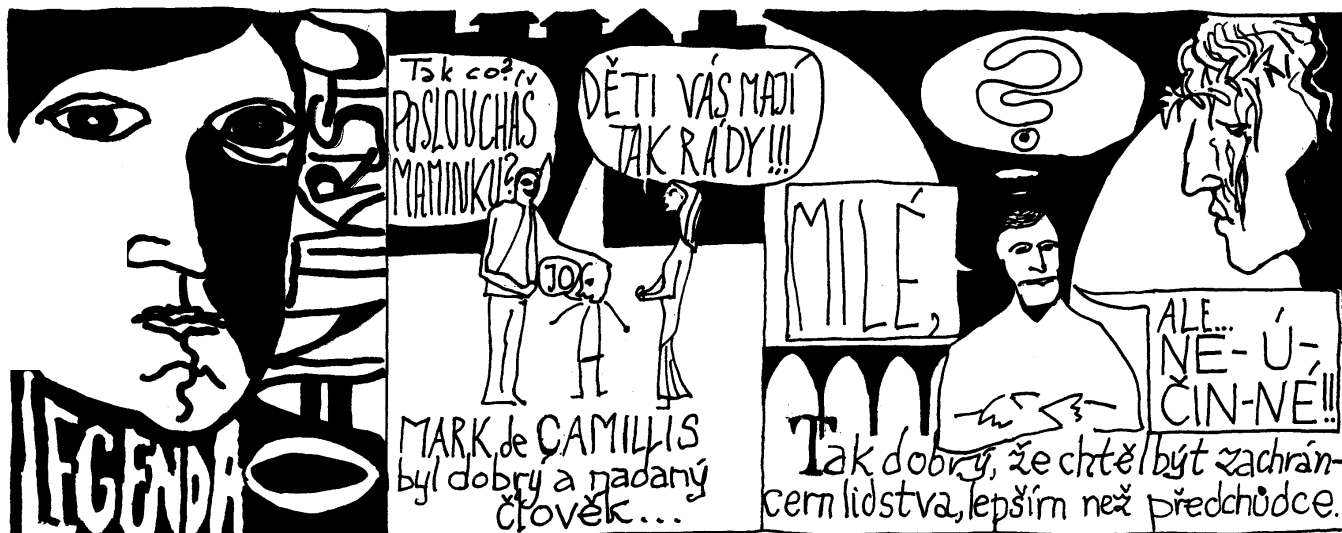
To, co „je podpíráno“ nelze ověřit metodami přírodních věd a je to také omyl fundamentalistů, že si myslí, že mohou vědecky ověřit jednotlivé Boží zásahy. Z hlediska víry musíme přesto říci, že všechno, co existuje a je v pohybu a má příčinu a účinek, předpokládá „transcendentní Příčinu“, která udržuje vesmír a vede jej k cíli.

Není ta idea velmi blízká inteligentnímu Plánu amerických kreacionistů?

Existují různé školy myšlení, nechci vstupovat do diskusí. Nazývám „Designem“ to, co každý člověk může poznat ve světle rozumu. Vědecké metody nemohou bezpodmínečně ověřit tento „Design“, ale vědec je také člověk vybavený rozumem, je schopný dívat se za hranice své vědy. Popírat Design vůbec by bylo zřeknutí se rozumu. Když hledíme na neuvěřitelné odstíny a velmi jemné harmonie, jež řídí vesmír, rozum nám říká: „Zde pracuje racionálnost“. V tomto smyslu se můj postoj neodvolává na víru, nýbrž na rozum. Církev brání rozumu, protože, jak tvrdí apoštol Pavel v listě k Římanům, světlem lidského rozumu můžeme poznat, že existuje Rozum, který stojí za veškerými skutečnostmi.

LEGENDA O ANTIKRISTU

/podle povídky Vladimíra Solovjova zpracoval P. Leo Zerhau a nakreslil Libor Zajíček/

Ruský křesťanský filozof Vladimír Solovjov ve své Legendě o Antikristu vypráví příběh člověka, který chtěl pomoci lidem, ale spoléhal přitom jenom sám na sebe.

Ježíše Krista považoval za svého konkurenta, a proto se spojil s démonickými silami. Za pomoci kouzelníka Apolónia se stal úspěšným politikem.

Křesťané mu však příliš nevěřili, a proto je všechny svolal a sliboval jim hory doly. A většina se k němu nakonec přidala.

Pravoslavný mnich Jan, katolický papež Petr II. a protestantský profesor Pauli však odhalili jeho nenávist ke Kristu.

Jan a Petr II. za to zaplatili životem. Novým papežem se stal kouzelník Apolónius.

Prezident přinutil i protestanty a pravoslavné, aby jej za papeže uznali. Hrstka nespokojených odešla pod vedením prof. Pauliho na poušť.

V noci Petr II. ožil.

Také mnich Jan ožil a spolu s prof. Paulim uznali Petra II. i za svého papeže (bez nátlaku).
Proti prezidentovi nečekaně povstali Židé.

Jejich situace vypadala beznadějně, ale konec světa jim přinesl vítězství.

Na nebi se objevil Ježíš a oni jej uznali za svého Pána.

Krista nenahradí nikdo jiný...

SEBEVRAŽDY Z BEZNADĚJE

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, čestného občana Pustiměře)

Padl mně do ruky náhodný článek v americkém časopise o sebevraždách. Autor posbíral různé zprávy z novin i z vypravování známých a pokusil se případy nějak roztřídit podle položených otázek. První z nich byla ovšem základní: Proč se lidé sami ubíjejí? Zdá se, že tu jde často o malicherné motivy, ale je to klam. Autor analyzuje jeden případ. Známy advokát se střelil do srdce ve své pohodlné, bohatě vyzdobené knihovně. Zanechal po sobě tuto zprávu: „Obávám se, že mám rakovinu, dávám přednost dobrovolnému odchodu ze života před pomalým a strašným umíráním.“ Jeho přátelé té zprávě uvěřili, nepátrali dál ani po tom, když se při pitvě ukázalo, že rakovinu neměl. Pokládali tedy advokátovu sebevraždu za ironii osudu, způsobenou náhodným sebeklamem. Ale

domácímu lékaři zesnulého se zdála věc podivnou a zahájil soukromé pátrání. Zjistil, že jeho klient, vysoce vážený advokát, se tajně oddával pití. Také si vzpomněl, že za posledních šest měsíců prohrál tři žaloby. Potom se dozvěděl, že byl policií uvězněn pro jízdu motorovým vozidlem v opilém stavu. Zjistil konečně, že nenáviděl svou bohatou ženu už od doby své svatby. „Proč se tedy ženil?“ ptal se přítel lékaře zesnulého. „To bys měl znát jeho matku!“ odpověděl dotyčný. „Hnala syna do bohaté „partie“, která se mu znechutila. Bezmocný čelit rozmarům své zkažené sobecké ženy, bezmocný uniknout nemožné situaci, advokát spáchal duševně sebevraždu dřív, než namířil pistoli na srdce.

„Odešel, protože v sobě nenašel už sílu čelit situaci, která ho vzmáhala.“

Že je sebevražda výsledek dlouhého uvažování, dokazuje i fakt, že se mnohokrát děje způsobem bizarním, určeným nesmyslnou fantazií sebevraha. Žasneme pak, jak na takový nápad přišel. Jeden letec si sejmul masku v pokusné kabině při tlaku vzduchu odpovídajícímu výšce pětadvaceti kilometrů a okamžitě zemřel. Střelné zbraně užívají obyčejně paranoici, aby tak

vyjádřili nenávist k lidské společnosti. Střelí se do spánku, ale myslí přitom na všechny lidi. Schizofrenici, kteří se lidí straní, se polévají hořlavou látkou, zapálí ji. Také rádi skáčou z okna, aby naznačili, že uniknou ostatním do prázdna. Nescházejí ani komické okolnosti při pokusech o sebevraždu. Jeden lékař vyprávěl případ, jak se žena hádala s mužem o účty v domácnosti. „Kdybys raději natáhla bačkory!“ vykřikl muž, který přitom ztratil rozvahu. „To taky, že jo!“ řekla žena a spolkla nějaké tabletky. Manžel ji rychle zavezl do nemocnice. Když se uzdravila, smířila se s mužem a řekla: „Já jsem ho chtěla jenom postrašit.“ Jiná to v podobné situaci udělala tragičtěji. Vbila si do hlavy dva hřebíky kladivem.

Nejčastějším motivem sebevraždy je pocit opuštěnosti. Po 55. roce života je procento čtyřikrát větší než ve věku od 25 do 35 let. Nejkritičtější doba je věk 75 let a víc. Starý muž, unavený životem, si uvědomuje, že to s ním jde z kopce a často to nesnese. Naopak staré ženy, i sebevíc nemocné, této panice nepodléhají. Lidé často odcházejí z života proto, že nejsou doma šťastni, nebo že jim zemřel někdo drahý. Je zajímavé, že čím je rodina početnější, tím menší je pravděpodobnost sebevraždy. U manželů je tento tragický zjev řidčejší než u starých mládenců a panen nebo u rozvedených. Je častější ve velkoměstech, kde se opuštěnost víc pociťuje, než na předměstích nebo na venkově, kde se osoby víc stýkají.

Zajímavá je také okolnost, že to nebývá bída, která lidi nutí, aby se zabili. Více lidí si bere život v konjunkturu, než za hospodářské krize. 30 – 40% sebevražd spáchají lidé úspěšní, na vrcholku kariéry, nikoli zklamaní životním neúspěchem. Jeden psychiatr prohlásil: „Když člověk dosáhl v životě největšího úspěchu, často už nemá nic, zač by bojoval.“

Život, který jak řeka plyne v čase, směřuje k příštím okamžiku, k zítřku, musí tedy se zítřkem počítat a očekávat ho. Kdyby přestalo svítit slunce, ustal by růst v přírodě. Naděje

je sluncem života lidí. Právem proto napsal Dante nad bránu pekla věčné smrti nápis: „Nechte vši naděje!“ Sebevrah se vši naděje dobrovolně zřekl. Nepovažovali ho tedy ani za důstojného křesťanského pohřbu. Naopak ke křesťanskému životu na zemi patří trojice ctností: víry, naděje a lásky. Proto všichni něco očekáváme, máme tedy naději. Často se ovšem zklameme, naše naděje se stala marnou.

V co doufá křesťan, aby se nezklamal? Apoštolové, kteří se přidružili k Ježíši z Nazaretu, doufali, že se dožijí dne, ve kterém se obnoví izraelské království. Dosvědčují to dva učedníci jdoucí do Emauz (srov. Lk 24,13 nn.). Ti totiž smrtí Kristovou naději ztratili. Jejich útěk z Jeruzaléma byl náznakem duševní sebevraždy. Proto je nesmírně potěšilo zjevení zmrtvýchvstalého Krista. K posílení naděje všech ostatních učedníků se ozvaly při nanebevstoupení Pána na Olivetské hoře hlasy andělů: „Ten Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, přijde zase právě tak, jak jste ho viděli, že odchází do nebe“ (Sk 1,11). Naděje prvních křesťanů se tedy projevila v kratičké modlitbě: „Amen, přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20). V ten den, jak i my věříme, se uskuteční Boží království. Poselství evangelia už nebude program, slib budoucího věku, ale živá skutečná přítomnost. Teologie proto vyjadřuje předmět křesťanské naděje stručnou formulí, která má hluboký význam: celý Kristus. Přijde tedy na svět znovu Ježíš, s ním pak i všechno to, co s jeho příchodem souvisí, tj. svatost a oslava církve, vítězství pravdy, uskutečnění všech pravých ideálů lidských, stvořitelských a vykupitelských plánů Božích. Posiluje tedy naděje víru, jako vláha mladé osení. Ideál se stává mlhavou vidinou v okamžiku, kdy přestaneme doufat v jeho uskutečnitelnost. Tím by se stalo i křesťanství bez ctnosti naděje.

Sv. Tomáš Akvinský mluví abstraktněji, když tvrdí, že jediný pravý předmět naděje je věčná blaženost v Bohu. „Nemáme tedy doufat v nic menšího, než je on sám. Jeho dobrota, která udílí dobré věci tvorstvu, není nic menšího než jeho bytost sama. Proto vlastní a hlavní předmět naděje je věčná blaženost.“ Toto tvrzení podporuje sv. Tomáš dvěma důvody: 1. Každý dárce dává to, co odpovídá jeho vlastnostem. Od Boha věčně blaženého čekáme jenom věčné štěstí. 2. Požadavky naší vůle jsou neomezené, proto by se trvale s jiným darem ani spokojit nemohla. Věčné štěstí však není jenom pouhý dar Boží. Je též plodem lidských zásluh. Musím tedy doufat i v to, že se mně naskytne dost příležitostí a možností, abych tyto zásluhy získal. I život na zemi má tedy stálý smysl. Není důvod, proč bychom jej sami opouštěli. List k Židům (6,19) přirovnává naději ke kotvě, která zajišťuje člun našeho pozemského života, když jím vlny příliš zmítají. Modlíme se tedy: „V tebe, Pane, doufám, nebudu zahanben na věky.“

„Řádnou ženu, kdo ji najde?...“ (Přís 31,10)
BLAHOSLAVENÁ EUROSIA FABRIS

Narodila se 27. září 1866 v rolnické rodině Luigiho a Marie Fabris v Quinto Vincentino, zemědělské osadě poblíž italské Vicenzy. Když jí byly čtyři roky, rodina se přestěhovala do Maroly, části obce Torri di Quartesolo (Vicenza), kde zůstala až do konce života. Protože musela pomáhat rodičům na poli a matce s domácími pracemi, navštěvovala pouze dvě první třídy základní školy, v letech 1872-74. Stačilo jí to, aby se naučila psát a číst posvátné texty či náboženské knížky jako katechismus, biblické dějiny, *Filoteu* či *Massime eterne* sv. Alfonsa z Liguori.

Kromě domácích prací, pomáhala mamince rovněž s krejčovským řemeslem, v němž se později Eurosia stala mistrovou. Nadaná lidskými vlohami i přirozenou zbožností byla vždy pozorná k potřebám rodiny. Ve dvanácti letech poprvé přistoupila ke svatému přijímání. Od té chvíle přijímala eucharistii o každém svátku – bylo to totiž v době, kdy se ještě nepraktikovalo každodenní svaté přijímání. Bylo třeba

čekat až na proslulý dekret papeže sv. Pia X. z roku 1905.

Zapsala se do Asociace Dcer Panny Marie ve farnosti Marola. Zodpovědně se účastnila pravidelných shromáždění skupiny a velmi pečlivě zachovávala statuta. K ještě větší vroucnosti v mariánské účtě přispěla i nedaleká svatyně Panny Marie na Monte Berico, které se stalo majákem její účty vzhledem k tomu, že se vypíná na kopci, který je z Maroly dobře viditelný.

Její účta směřovala především k Duchu svatému, jesličkám, kříži, svatostánku, Panně Marii, duším v očistci. Byla apoštolkou rodiny mezi kamarádkami ve farnosti, kde učila katechizmu děvčata i dívky, které k ní chodily domů, aby se u ní učily

krejčovskému umění. V osmnácti letech byla Eurosia zodpovědnou, zbožnou a pracovitou dívkou. její schopnosti i fyzický půvab nemohly ujít pozornosti mnoha mládců, takže měla různé nabídky k sňatku. Ona však na ně nikdy nebrala ohled.

V roce 1885 Rosinu (tak jí doma nazývali) hluboce zasáhla zdrcující událost: v nedalekém domku zemřela mladičká maminka tří dívenek útlého věku, z nichž nejstarší zakrátko zemřela. Zbývající dvě, Chiara Angela a Italia, měly 20 a 4 měsíce. S otcem dvou sirotek bydlel ještě strýc a chronicky nemocný děd: tři muži rozdílné povahy, kteří se často mezi sebou hádali. Rosinu to hluboce došlo. Po šest měsíců odcházela každé ráno, aby se postarala o osiřelá děvčátka a uklidila domácnost. Potom na radu příbuzných i samotného kněze a po intenzivní modlitbě, přijala návrh, aby se za ovdovělého Karla provdala. Byla si dobře vědoma obětí, které ji čekají. Přijala však tento krok jako Boží vůli,

která ji volá k novému poslání. Kněz později přiznal: „Byl to skutečně hrdinský skutek lásky k bližnímu“. Sňatek se slavil 5. května 1886 a manželství bylo požehnáno devíti dětmi, k nimž je třeba připočíst dvě osiřelá děvčátka a ještě další, které přijala do domu – mezi nimi byl i Mansueto Mazzucco, který pak vstoupil k minoritům a přijal jméno bratr Giorgio (Jiří). Všem těmto ratolestem „mamma Rosa“, jak jí po svatbě říkali, dávala něhu, starostlivost, obět' i řádnou náboženskou výchovu. V průběhu tří let, 1918-21, přijali tři její synové kněžské svěcení: dva jako diecézní kněží a jeden jako františkán (P. Bernardino), který se pak stal jejím prvním životopiscem.

Jakmile se vdala plnila s naprostou věrností své manželské povinnosti: hluboký vztah

k manželovi,
jemuž byla
rádkyní i
těšitelkou;
něžnou lásku
ke všem
dětem;
schopnost
pracovat nad
normu;
pozorné
ujímání se
každé potřeby
bližních;
intenzivní
život
modlitby,

lásky k Bohu, úcty k eucharistii a k Panně Marii.

Eurosie byla rodině skutečným pokladem, řádnou ženou o níž mluví Písmo. Dokázala spravovat velmi skrovný rodinný rozpočet a přitom ještě prokazovat intenzivní dobročinnost vůči chudým, s nimiž se dělila o denní chléb, a pečovat o nemocné s neúnavnou pravidelností; dokázala být hrdinnou oporou v nemoci, která přivedla jejího manžela Karla Barbana v roce 1930 do hrobu.

Vstoupila do třetího řádu sv. Františka, dnes OFS, navštěvovala shromáždění, ale především žila jeho duchem chudoby a radosti v práci i modlitbě, v přívětivé pozornosti ke všem, v oslavě Boha Stvořitele, zdroje všeho dobra a vši naší naděje.

Její rodina byla vskutku domácí církví, kde dokázala vést děti k modlitbě, poslušnosti, bázni Boží, oběti, pracovitosti a všem

křesťanským ctnostem.

V tomto poslání křesťanské matky se Mamma Rosa den co den obětovala a stravovala jako svíce na oltáři lásky. Zemřela 8. ledna 1932 a byla pohřbena v kostele v Marole, kde očekává své vzkříšení.

Na tento zářný příklad svatosti prožívané v rodinné každodennosti, navíc matka synů-kněží i řeholních povolání, jež vzešla z jejího příkladu opravdového křesťanského života, ukázala papež Jan Pavel II., který 7. července 2003 uznal hrdinskost jejích ctností a udělil jí titul „ctihodná“. Tak se naplnila vroucí touha Pia XII: „Je třeba dát ve známost tuto krásnou duši, jako příklad dnešním rodinám“.

/fotografie z beatifikační slavnosti v katedrále ve Vicenze, 6. listopadu 2005; vpravo – relikviář s ostatky blahoslavené/

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSICE VÁS ZVE NA

ADVENTNÍ KONCERT

K POCTĚ JEHO EXCELENCE MONS. GIOVANNI COPPY
APOŠTOLSKÉHO NUNCIA A ČESTNÉHO OBČANA DRYSIC

**O 1. NEDĚLI ADVENTNÍ – 27. LISTOPADU 2005 V 15H
V KOSTELE NAROZENÍ PANNY MARIE V DRYSICÍCH
/V KOSTELE SE TOPÍ!/**

DUCHOVNÍ POSELSTVÍ SVĚTOVÝCH AUTORŮ ZAZNÍ V PODÁNÍ
DĚTSKÉHO PĚVECKÉHO SBORU „MOTÝLEK“
Z VYŠKOVA

POŘAD BOHOSLUŽEB: 20. – 27. listopadu 2005

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 20. listopadu	SLAVNOST JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Bohuslava KLIMEŠE, živou a zemřelou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Boženu KLUDÁKOVOU, manžela a rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Otakara DRAGONA, živou a zemřelou rodinu
		PODIVICE 17.00	ADORACE NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI
PONDĚLÍ 21. listopadu	ZASVĚCENÍ PANNY MARIE V JERUZALÉMĚ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jana a Marii TRNAV- SKÝCH a rodiče z obou stran
ÚTERÝ 22. listopadu	sv. CECÍLIE, PANNA A MUČEDNICE	ŠVÁBENICE 9.00	za + Annu MAHDALOVOU, manžela, živou a + rodinu
STŘEDA 23. listopadu	sv. KLEMENT I., PAPEŽ A MUČEDNÍK	DRYSICE 17.00	na poděkování Pánu Bohu za dar zdraví a přijatá dobrodiní
ČTVRTEK 24. listopadu	sv. ONDŘEJ DUNC-LAC, KNĚZ A DRUHOVÉ, MUČED.	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Bohumila BAJERA, Šimona ADAMCE a rodinu
PÁTEK 25. listopadu	sv. KATEŘINA ALEXAN- DRIJSKÁ, PANNA A MUČED.	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Marii BĚLÁNKOVOU, živou a + rodinu
SOBOTA 26. listopadu	SOBOTA 33. TÝDNE V MEZIDOBÍ		
NEDĚLE 27. listopadu	1. NEDĚLE ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Stanislava KLEVETU a rodiče KOMÁRKOVY
		DRYSICE 9.30	na poděkování za dar zdraví s prosbou o další Boží pomoc
		PODIVICE 11.00	za + rodiče MALOVY a syna Rudolfa
DRYSICE -15.00: ADVENTNÍ KONCERT			
k počtě Jeho Excellence Mons. Giovanni COPPY, Apoštolského nuncia a čestného občana Drysic			

Můžete si vyzvednout objednané kalendáře na rok 2006.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC LISTOPAD 2005

1. Za manžele, aby následovali příklad manželské svatosti tolika párů, které se posvěcovaly v běžných životních podmínkách.
2. Za biskupy v misijních krajinách, aby měli neustále na paměti povinnost trvalého vzdělávání svých kněží.
3. Aby každý člověk byl navštíven milostí evangelia a přijal Kristovo slovo jako světlo svým krokům.
4. Aby Panna Maria, která jako první nejdokonaleji následovala Krista, učinila i nás pravými učedníky svého Syna a pomohla nám, abychom jej dokonale poznávali, něžně milovali a věrně mu sloužili.

FARNÍ INFORMÁTOR, XI. ročník, týdeník farností PUSTIMĚŘ, RYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer.cz.